



Tematska ureditev krožnih otokov krožišč v MO Ptuj

(Arhitektura, gradbeništvo ali promet)

Avtorici: Ana Milošič, 9. a
Eli Tement, 9. a

Mentorica: Dr. Renata Debeljak

Ptuj, 2025

ZAHVALA

Na prvem mestu bi se radi zahvalili najini mentorici dr. Renati Debeljak, prof. slovenščine. Stala nama je ob strani vse od začetka raziskovalne naloge in pa vse do končnega izdelka, s katerim sva zelo zadovoljni, nama pomagala in naju veš čas pisanja in pri drugih pomembnih korakih usmerjala. Brez nje nama zagotovo ne bi uspelo pripraviti tako kvalitetne raziskovalne naloge, ki vam jo z ponosom predstavljava.

Zahvala gre tudi mag. Vojku Jurgecu, prof. angleščine, za angleški prevod povzetka in pa Doroteji Širovnik, prof. likovne umetnosti, za pomoč pri skicah krožišč.

Zahvala gre vsem občinam s tematsko urejenimi krožišči, ki so se odzvale na najino vprašanje *»Ste imeli do sedaj kakršne koli nevšečnosti (npr. prometne nesreče) zaradi skulptur, postavljenih v krožnih otokih?«*

Posebna zahvala gre podjetjem *Perutnina Ptuj, Ptujška klet Vinarstvo d. o. o.* in *Poetovio LXIX – Društvo za rimsko zgodovino in kulturo Ptuj*, ki so našo idejo podprli ter se aktivno vključili v projekt.

Zahvalili bi se tudi najinima družinama, ki sta nama stali ob strani in verjeli v naju.

POVZETEK

Raziskovalna naloga z naslovom *Tematska ureditev krožnih otokov krožišč v MO Ptuj* prikazuje rešitev vseh krožišč v MO Ptuj, ki so zgolj negovana, ne pa tudi tematsko urejena, kar bi mestu dalo dodano vrednost in ga olepšalo. V MO Ptuj je skupno štirinajst krožišč, a le krožišče na Puhovi ulici (pri bencinskem servisu MOL Ptuj) je tematsko urejeno, saj ga krasí Puhov motor, podstavek nosi napis »Janez Puh 1862– 1914«.; njegovo središče je zasnovano kot kolo motorja s špicami, ki popotniku v gibanju daje optično iluzijo vrtenja. In tako sva dobili idejo, da bi tudi ostala krožišča v MO Ptuj tematsko uredili, kar ne bi bila težava, če se zavedamo, da je Ptuj najstarejše mesto v Sloveniji, s tem pa imamo dovolj tem in dogodkov (npr. replika Orfejevega spomenika, rimski miljnik, sod kot simbol Ptujске kleti – najstarejše kleti v Sloveniji, kurent, tema rimske Petovione idr.), s katerimi bi vsaj malo olepšali ta pusta, s travo, posameznimi grmiči in rožami zapolnjena krožišča. Seveda bi bili pozorni na velikost krožišč, saj imamo v MO Ptuj mini kot tudi velika krožišča, ter na to, da ne bi le-teh prenasčili, saj ne gre za muzeje na prostem, ampak za način prometne urejenosti.

KLJUČNE BESEDE: krožni otok, krožišče, promet.

ABSTRACT

The research paper entitled *Tematska ureditev krožišč na Ptujju*, presents the solutions for the thematic design of all the roundabouts in Ptuj. Currently, these roundabouts are only maintained, but not thematically arranged, despite the potential to add value to the city and enhance its visual appeal. There are thirteen roundabouts in Ptuj, but only the one on Puhova Street (near the MOL Ptuj petrol station) is thematically designed. It features Puh's motorcycle, with the base inscribed "Janez Puh 1862-1914". The centre of this roundabout is designed to resemble a motorcycle wheel with spokes, which gives the traveller an optical illusion of rotation as travellers pass by. Inspired by this, the authors propose thematically designing the other roundabouts in Ptuj Municipality. Given that Ptuj is the oldest town in Slovenia, there is no shortage of historical and cultural themes to choose from—such as a replica of the Orpheus Monument, a barrel symbolizing Ptuj's wine cellar (the oldest in Slovenia), a *kurent*, or motifs from Roman Petoviona. This project would enhance the appearance of the currently bare roundabouts, which are mostly covered with grass, scattered bushes, and flowers. At the same time, the authors would carefully consider the size of each roundabout—ranging from small mini-roundabouts to larger ones—to ensure that the designs remain appropriate for a traffic environment rather than turning them into open-air museums.

KEY WORDS: roundabouts, circular island, traffic.

KAZALO

1 UVOD	6
1.1 Namen in cilji naloge	7
1.2 Struktura naloge	8
1.3 Metode dela	9
1.4 Hipoteze.....	10
2 TEORETIČNI DEL	10
2.1 Kaj so krožna križišča in kakšna je njihova funkcija	11
2.2 Morebitne težave po ureditvi krožnih otokov in primeri	11
2.3 Krožišča v MO Ptuju in njihova urejenost	13
2.3.1 Dosedanja urejenost krožišč v MO Ptuj	18
3 EMPIRIČNI DEL	20
3.1 Krožni otoki po ureditvi	21
3.1.1 Perutnina Ptuj.....	22
3.1.2 Ptujška klet Vinarstvo d. o. o.....	23
3.1.3 Društvo Poetovio LXIX.....	25
3.1.4 Odziv MO Ptuj na možnost tematske ureditve krožnih otokov.....	26
3.2 Anketa	29
4 REZULTATI IN DISKUSIJA	31
5 ZAKLJUČEK.....	33
6 VIRI IN LITERATURA	34
6.1 Spletna literatura in viri.....	34

KAZALO SLIK

Slika 1: Krožni otok v Slovenj Gradcu.	12
Slika 2: Krožišče v Lescah.	13
Slika 3: Krožišče pri Minoritskem samostanu.	13
Slika 4: Tloris krožišča pri Minoritskem samostanu.	13
Slika 5: Krožišče na Ormoški cesti pri Supernovi.	14
Slika 6: Tloris krožišča na Ormoški cesti pri Supernovi.	14
Slika 7: Krožišče na Ormoški cesti pri Hoferju.	14
Slika 8: Tloris krožišča na Ormoški cesti pri Hoferju.	14
Slika 9: Krožišče na Ormoški cesti pri Trgovskem centru Supermesto.	14
Slika 10: Tloris krožišča na Ormoški cesti pri Trgovskem centru Supermesto.	14
Slika 11: Krožišče pri Trgovskem centru Supermesto v smeri Puhovega mosta.	15
Slika 12: Tloris krožišča pri Trgovskem centru Supermesto v smeri Puhovega mosta.	15
Slika 13: Krožišče na Mariborski cesti na Bregu.	15
Slika 14: Tloris krožišča na Mariborski cesti na Bregu.	15
Slika 15: Krožišče na Mariborski cesti na Bregu v smeri na Dravski most.	15
Slika 16: Tloris krožišča na Mariborski cesti v smeri na Dravski most.	15
Slika 17: Krožišče na Puhovi ulici pri QCentru.	16
Slika 18: Tloris krožišča na Puhovi ulici pri QCentru.	16
Slika 19: Krožišče na Dornavski cesti.	16
Slika 20: Tloris krožišča na Dornavski cesti.	16
Slika 21: Krožišče na Rogozniški cesti.	16
Slika 22: Tloris krožišča na Rogozniški cesti.	16
Slika 23: Krožišče na Potrčevi cesti.	17
Slika 24: Tloris krožišča na Potrčevi cesti.	17
Slika 25: Krožišče na Potrčevi cesti pri bolnišnici.	17
Slika 26: Tloris krožišča na Potrčevi cesti pri bolnišnici.	17
Slika 27: Krožišče na Zagrebški cesti pri Hoferju.	17
Slika 28: Tloris krožišča na Zagrebški cesti pri Hoferju.	17
Slika 29: Krožišče na obvoznici pri Centralni čistilni napravi Ptuj.	18
Slika 30: Tloris krožišča na obvoznici pri Centralni čistilni napravi Ptuj.	18
Slika 31: Krožišče na Puhovi ulici pri QCentru.	19

Slika 32: Krožišče na Potrčevi cesti pri bolnišnici.....	19
Slika 33: Krožni otok na Zagrebški cesti pri Perutnini Ptuj.....	22
Slika 34: Primer skulpture na krožnem otoku.....	22
Slika 35: Risba soda in potomke najstarejše trte.....	23
Slika 36: Rimski miljnik	26
Slika 37: Ureditev krožnega otoka v občini Kidričevo.....	27

1 UVOD

Sva Eli Tement in Ana Milošič in obiskujeva 9. razred osnovne šole Olge Meglič. V šolskem letu 2024/25 sva se odločili za svojo prvo raziskovalno nalogo.

Ko sva se v preteklosti vozili po Sloveniji, sva tu in tam opazili, kako imajo določeni kraji in mesta lepo urejene krožne otoke. Nimava v mislih zgolj rož, ampak nekateri krožni otoki so urejeni tematsko, torej je na njih nekaj, kar je za tisti kraj ali mesto karakteristično. Če konkretizirava, sva npr. v naši sosednji občini Kidričevo opazili skulpturo iz aluminijastih metuljčkov in to sva takoj povezali z velikim podjetjem Talum, ki proizvaja aluminij in izdelke iz le-tega že desetletja (od leta 1954). Na podlagi tega sva začeli razmišljati o najinem mestu in krožnih otokih, ki jih je veliko. Tako sva se odločili ta krožišča pregledati, saj sva želeli ugotoviti, kako so urejeni krožni otoki krožišč v MO Ptuj, kajti kot osnovnošolki ravno pretirane pozornosti do sedaj temu nisva namenjali.

Po pregledu vseh krožišč sva bili razočarani in presenečeni, kako neurejeni, prazni in pustni so krožni otoki v MO Ptuj. Od štirinajstih krožnih otokov imamo zgolj dva tematsko urejena, ostali pa so, kot sva že zapisali, neurejeni ali zasajeni zgolj z grmičevjem ali rožami.

In tako sva dobili idejo, da bi izdelali projekt, v katerem bi predstavili ideje, kako urediti krožne otoke v MO Ptuj glede na to, da smo najstarejše mesto v Sloveniji in imamo tem več kot dovolj. Težavo sva imeli že pri umestitvi najinega dela v raziskovanje ali v projekt, kajti meniva, da gre tukaj za preplet obojega – nekaj je bilo raziskovanja, ki je bilo temelj za uresničitev projekta oz. ureditve vsaj enega krožnega otoka v MO Ptuj.

Seveda sva se zavedali vseh ovir in težav, ki so od ideje do uresnitve na poti, ampak to naju ni odvrnilo in začeli sva snovati načrt, saj sva prepričani, da bi tematska urejenost krožnih otok krožišč v MO Ptuj naše mesto polepšala in mu dala dodano vrednost.

Pri raziskovanju naju je predvsem zanimalo sledeče:

- koliko imamo v MO Ptuj krožišč;
- kako to, da sta zgolj dve krožišči tematsko urejeni, ostala pa so le delno posajena z rožami ali okrasnim grmičevjem;
- kakšne so ovire pri urejanju določenega krožnega otoka;

- kje je vzrok, da ne izkoristimo teh prostorov glede na to, kako bogato zgodovino imamo;
- zakaj imajo druge občine krožišča lepše urejena;
- ali lahko nek spomenik ali skulptura ovira voznike v prometu.

In začela je nastajati zasnova, ki je prerasla v zanimivo raziskovanje.

1.1 Namen in cilji naloge

Najin namen raziskovanja je pregledati vsa krožišča v MO Ptuj, jih predstaviti, opisati njihovo (ne)urejenost, narediti načrt, kako bi lahko krožne otoke teh krožišč lepše (tematsko) uredili. Ker vsako urejanje in sprememba prinaša načrtovanje, ki pa je povezano s stroški, sva pozornost usmerili v to, koga bi lahko povabili k sodelovanju, da bi bili stroški MO Ptuj minimalni ali celo ničelni. Prav tako sva se vprašali, kako bi se midve obnašali v prometu kot voznici, če bi se pripeljali do lepo urejenega krožišča z zanimivim spomenikom v sredini oz. ali bi naju to motilo. Zato sva se odločili povprašati nekatere slovenske občine, ki imajo takšna krožišča, ali je prišlo morebiti zaradi tega do prometnih nesreč, ker so takšna krožišča preusmerila voznikovo pozornost.

Da pa ne želiva narediti iz krožišč v MO Ptuj muzejev na prostem, sva stremeli k cilju “manj je več” oz. določeno temo umestiti smiselno, decentno, a kljub temu zanimivo. Prepričani sva namreč, da bi takšna tematska ureditev krožišč podoba našega že tako lepega mesta še polepšala in obogatila.

Zato je bila najina glavna trditev oz. prepričanje, ki sva si ga zastavili ob začetku raziskovanja, da bi tematska urejenost krožišč v MO Ptuj naše mesto polepšala in kulturno ter vizualno obogatila.

Glavni cilji najine naloge so:

- Prikazati trenutno (dejansko) stanje vseh krožnih otokov v MO Ptuj.
- Narediti načrt možne tematske urejenosti krožišč z možnostjo sprememb oz. variiranja glede na določene dejavnike, kot so sam prostor, finance idr.
- Pridobiti zainteresirane posameznike ali podjetja (npr. Perutnina Ptuj, Terme Ptuj idr.), ki bi se lahko vključila v projekt npr. kot investitor.

- Z anketo potrditi s strani občanov MO Ptuj, da je najina ideja in hipoteza *Tematska urejenost krožišč v MO Ptuj naše mesto polepšala in kulturno ter vizualno obogatila* dobra.
- Potrditi dejstvo s pomočjo drugih občin, da tematska urejenost krožnih otokov ne predstavlja nobene ovire v samem prometu oz. ne preusmerja voznikove pozornosti drugam do te mere, da bi le-ta lahko povzročil nesrečo, dokler seveda gre za smiselno urejenost in ne za pretiravanja v smeri muzeja na prostem.

1.2 Struktura naloge

Naloga je sestavljena iz teoretičnega in empiričnega dela.

V prvem (teoretičnem) delu sva predstavili namen in cilje naloge ter njeno strukturo, metodologijo dela, s katero sva si pomagali pri izdelavi naloge, temo oz. področje, ki naju je zanimalo. Prav tako je pregledno predstavljeno, kaj so to krožišča, slikovno so predstavljena vsa krožišča v MO Ptuj, podrobneje sta predstavljene obe tematsko urjeni krožišči.

V drugem (empiričnem) delu so najprej je narejen okvirni tematski načrt, po katerem bi se lahko krožni otoki uredili, kjer pa se seveda pušča možnost sprememb oz. variiranja. Da pa ne bi najin projekt izgledal zgolj kot samo ideja dveh osnovnošolk, ki »preveč« sanjata, je prikazan tudi konkreten načrt za tri krožne otoke že znanih investitorjev oz. zainteresiranih podjetij, ki so ne samo pripravljena idejo podpreti, ampak v dogovoru in soglasju MO Ptuj in ostalimi deležniki, ki so lastniki teh zemljišč krožnih otokov, le-te tudi z lastnimi finančnimi sredstvi urediti, kar pa predstavlja največjo dodano vrednost najinega projekta.

Ker pa se obenem zavedava, da tematsko urediti neko krožišče ni samo predstaviti temo, idejo in vse to na risbi pokazati, ampak je povezano z veliko dogovori, finančnimi sredstvi in logistiko, ob tem pa je potrebno upoštevati tudi vse predpise, pravilnike, odloke idr. o ureditvi prometa, sva se obrnili tudi na druge občine, ki že imajo tematsko urejene krožne otoke; predvsem naju je zanimalo, ali so imeli pred, med in po urejanju krožnih otokov kakršnekoli težave, tudi morda povečanje število prometnih nesreč zaradi usmeritve voznikove pozornosti. In tudi to sva predstavili v empiričnem delu.

Kot zadnje pa naju je zanimalo tudi javno mnenje, ki sva ga izvedli med občani Ptuja v obliki kratke spletne ankete, kjer sva ljudem vizualno prikazali možnost tematske ureditve krožnega otoka v neposredni bližini Hoferja na Zagrebški cesti, kjer stoji tudi Perutnina Ptuj kot največje podjetje v MO Ptuj. Prav tako sva jih vprašali za mnenje glede tematske urejenosti krožnih otokov v MO Ptuj.

1.3 Metode dela

Pri izdelavi raziskovalne naloge sva uporabili različne metode dela:

- Najprej sva se posvetovali z mentorico, izbrale smo temo in naredile okvirni načrt.
- Na podlagi teme raziskovalne naloge sva določili okvirni naslov le-tega.
- Za teoretični del je bilo potrebno prebrati literaturo o prometu, krožiščih, pregledati pravilnike, odloke in drugo dokumentacijo, v kateri so zapisani postopki in pravila urejanja krožišč v RS.
- Največ pozornosti in časa sva namenili iskanju vseh krožišč v MO Ptuj, fotografiranju le-teh ter opisovanju. Fotografiranje je potekalo na terenu, kar pa ni bilo enostavno, saj sva morali biti zelo pozorni na promet in varnost.
- Pri prikazu vseh krožišč MO Ptuj sva za lažjo predstavo uporabljali tudi spletno aplikacijo Google Maps.
- Določene konkretne primere urejenosti krožnih otokov sva pripravili na klasičen način, in sicer z risanjem.
- Metodo analize in sinteze sva uporabili pri obdelavi podatkov in zaključnih ugotovitvah.
- Z induktivno metodo sva poskušali na podlagi posamičnih in posebnih dejstev priti od opažanj konkretnih primerov in dejavnikov do sklepa o splošni sodbi in splošnih sklepe. Iz česar sledi, da sva poskušali na podlagi posameznih dejstev ugotoviti, kakšne so možnosti ureditve krožnih otokov, kakšen interes obstaja pri posameznih podjetjih, kaj bi sploh lahko umestili v omejen prostor krožišča.
- Z metodo sinteze sva pojasnjevali rezultate analize dela, tudi ankete.
- Zastavljene hipoteze sva potrdili ali ovrgli s pomočjo metode sklepanja (na podlagi pridobljenega znanja in dokazov).

1.4 Hipoteze

Naloga temelji na treh raziskovalnih hipotezah:

H1 Tematska ureditev krožnih otokov krožišč je dodana vrednost kraja ali mesta, saj neizkoriščen javni prostor napolni z neko za kraj karakteristično vsebino.

H2 Tematska ureditev krožnih otokov krožišč ne povzroča težav v prometu oz. ne pritegne pozornosti voznikov do te mere, da bi prihajalo do nesreč.

H3 Za uresničitev najinega projekta bova dobili vsaj eno podjetje ali društvo.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Kaj so krožna križišča in kakšna je njihova funkcija

V prometu se za besedno zvezo *krožno križišče* danes uporablja tudi strokovni izraz *krožišče*, ki ga SSKJ definira kot *križišče v obliki kroga z več uvozi in izvozi*.¹

Krožno križišče (ang. roundabout, nem. Kreisverkehr) je oblika kanaliziranega križišča, kjer prednostna cesta poteka v zaključenem krogu v smeri, ki je nasprotna smeri gibanja urinih kazalcev. Ima nepovozni, delno povozni ali povozni sredinski otok ter krožno vozišče, v katerega se stekajo trije ali več krakov ceste.

Imamo tri vrste krožnih križišč:

1. **Enopasovno krožno križišče** (ang. one-lane roundabout, nem. einstreifiger Kreisverkehr) je krožno križišče s po enim voznim pasom na uvozih/izvozih, katerega krožno vozišče je enopasovno.
2. **Mini krožno križišče** (ang. mini roundabout, nem. Minikreisverkehr) je enopasovno krožno križišče s povoznim sredinskim otokom. Za razliko od »klasičnih« enopasovnih krožnih križišč je pri mini krožnih križiščih sredinski otok izveden na takšen način, da omogoča prevoznost (večjim) motornim vozilom.
3. **Montažno krožno križišče** (ang. assembled roundabout, nem. montage Kreisverkehr) je začasna projektna rešitev, umeščena v gabarite obstoječega »klasičnega« križišča, izvedena z elementi, prometno signalizacijo in opremo, ki je v skladu s prometnovarnostnimi zahtevami, namenjena izboljšanju pretočnosti in/ali prometne varnosti.²

2.2 Morebitne težave po ureditvi krožnih otokov in primeri

V Sloveniji sta se leta 2017 s tematiko urejevanja krožišč v Sloveniji ukvarjala fotograf Jaka Babnik in kustos Miha Colner, avtorja knjige *Top lokacija*, v kateri sta se lotila fenomena krožišč. Med drugim sta dejala: »Postavitve javnih plastik v krožiščih po Sloveniji imajo široko paleto motivov. Od pletenke in motorja do harmonike in tablete. Gre za utrjevanje lokalnih

¹ <https://fran.si/iskanje?Query=kro%C5%BEi%C5%A1%C4%8De&View=2>

² <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavu/DRSI/Dokumenti-DRSI/Tehnicne-specifikacije/TSPI-PCPVPGV.03.244-Krozna-krizisca.pdf>

identitet, odraz folklore, okolja, v katerem živimo, lahko pa tudi promocijo dejavnosti oz. znamenitosti določenega kraja» (Babnik in Colner, 2017).

Pri umeščanju in urejanju krožišč namreč večinoma upoštevamo zgolj prometna merila, meni krajinski arhitekt Zaš Brezar, tudi ustanovitelj spletne platforme Landezine. *»O vplivih krožišč na prostor in družbo ni širšega razmisleka. Rezultat je zelo raznolika estetska podoba, ki vzbuja tako občudovanje kot nezadovoljstvo in posmeh javnosti. Nekatera krožišča so urejena strokovno, druga ljubiteljsko, financirana so tako iz javnega denarja kot iz zasebnih virov.«³*

Krajinska arhitektka Darja Matjašec opozarja, da fontane, skulpture ali kozolci v krožiščih preusmerjajo voznikovo pozornost in slabšajo prometno varnost. Na tranzitnih cestah bi morali biti otoki prazni, na mestnih ulicah pa oblikovani kot javni prostor z več prostora za pešce in kolesarje. Cesto bi morali večkrat videti kot prostor delitve, saj je iz vedenjske teorije znano, da če situacija ni jasno načrtana in si prostor delijo pešci, kolesarji in vozila, se vsi odzovejo varneje. Zgledni primeri so po njenih besedah v angleškem mestecu Poynton ter v nizozemskem Drachtenu. Morda bo podobno tudi središče Murske Sobotne.

Da je javni prostor kolektivnega izražanja, poudarja arhitekt Matevž Čelik. Ker so na podeželju ceste tradicionalno edini javni prostor in ker jim tam ni uspelo razviti drugih, se kolektivno izražanje dogaja v krožiščih. Se pa podeželje demografsko vidno spreminja, tudi tamkajšnji življenjski ritem je postal primerljiv z urbanim. Zato bomo po njegovem morali več razmišljati o oblikovanju novih javnih prostorov, ki bodo ustrezali novemu podeželskemu načinu življenja.



Slika 1: Krožni otok v Slovenj Gradcu.⁴

³ <https://siol.net/trendi/kultura/krozisca-v-sloveniji-za-nekatere-umetnost-za-druge-groznja-prometni-varnosti-481230>

⁴ <https://old.delo.si/gospodarstvo/infrastruktura/zupan-povprecen-vodomet-ne-pri-nas.html>

Filozofinja Mateja Kurir pa opozarja, da je bil ta pas zemlje dolgo pozabljen kos zemlje brez vrednosti. Številne lokalne iniciative so ga zlasti v zadnjih petnajstih letih spremenile v simbolni, označevalni kraj naselja, kar je ustvarilo svojevrsten fenomen sodobnega časa. »Na prvi pogled kažejo na neko novo avtentičnost kraja, tako zaželeno v sodobni turistični industriji, toda v obdobju neoliberalizma, ki mora izkoristiti vse danosti, so prej avtentičen izkaz svojega časa – izraz plitvosti naše sodobnosti.«⁵



Slika 2: Krožišče v Lescah.⁶

2.3 Krožišča v MO Ptuj in njihova urejenost

V MO Ptuj imamo štirinajst krožišč različnih velikosti in tudi različno urejenih. Kot je že bilo v uvodu zapisano, je bil najin namen najprej predstaviti vsa krožišča v MO Ptuj. To sva naredili tako, da sva najprej vsa krožišča sami na terenu fotografirali, fotografijo posameznega krožišča dodali na levo stran, nato pa na desno stran zaradi lažje in lepše predstave dodali še sliko iz spletne aplikacije Google Maps.

1. Krožišče pri Minoritskem samostanu



Slika 3: Krožišče pri Minoritskem samostanu.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 4: Tloris krožišča pri Minoritskem samostanu.
(Vir: Google Maps)

⁵ <https://www.delo.si/magazin/zanimivosti/slovenska-krozisca-izraz-nase-plitvosti>

⁶ <https://www.slovenia.info/sl/novinarsko-sredisce/novice/1820-avseniki-dobili-svoj-spomenik>

2. Krožišče na Ormoški cesti pri Supernovi



Slika 5: Krožišče na Ormoški cesti pri Supernovi.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 6: Tloris krožišča na Ormoški cesti pri Supernovi.
(Vir: Google Maps)

3. Krožišče na Ormoški cesti pri Hoferju



Slika 7: Krožišče na Ormoški cesti pri Hoferju.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 8: Tloris krožišča na Ormoški cesti pri Hoferju.
(Vir: Google Maps)

4. Krožišče na Ormoški cesti pri Trgovskem centru Supermesto



Slika 9: Krožišče na Ormoški cesti pri Trgovskem centru Supermesto.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 10: Tloris krožišča na Ormoški cesti pri Trgovskem centru Supermesto.
(Vir: Google Maps)

5. Krožišče pri Trgovskem centru Supernova v smeri Puhovega mosta



Slika 11: Krožišče pri Trgovskem centru Supermesto v smeri Puhovega mosta.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 12: Tloris krožišča pri Trgovskem centru Supermesto v smeri Puhovega mosta.
(Vir: Google Maps)

6. Krožišče na Mariborski cesti na Bregu



Slika 13: Krožišče na Mariborski cesti na Bregu.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)

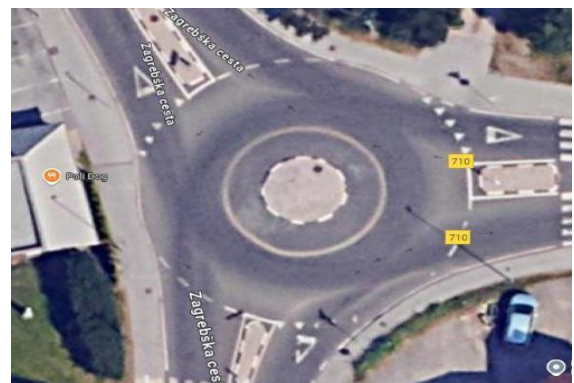


Slika 14: Tloris krožišča na Mariborski cesti na Bregu.
(Vir: Google Maps)

7. Krožišče na Mariborski cesti na Bregu v smeri na Dravski most



Slika 15: Krožišče na Mariborski cesti na Bregu v smeri na Dravski most.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)

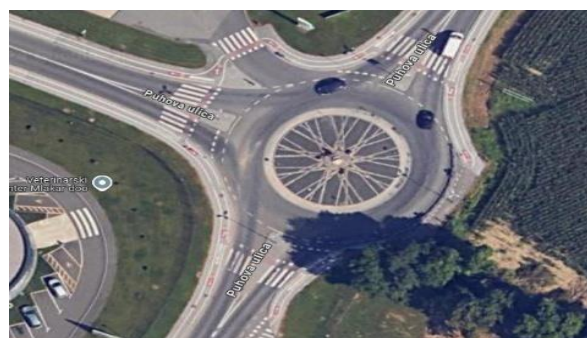


Slika 16: Tloris krožišča na Mariborski cesti na Bregu v smeri na Dravski most.
(Vir: Google Maps)

8. Krožišče na Puhovi ulici pri QCentru



Slika 17: Krožišče na Puhovi ulici pri QCentru.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)

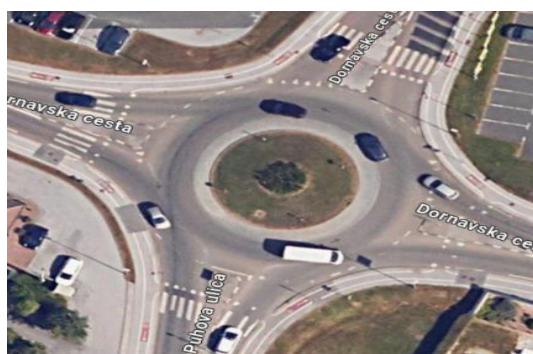


Slika 18: Tloris krožišča na Puhovi ulici pri QCentru.
(Vir: Google Maps)

9. Krožišče na Dornavski cesti



Slika 19: Krožišče na Dornavski cesti.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)

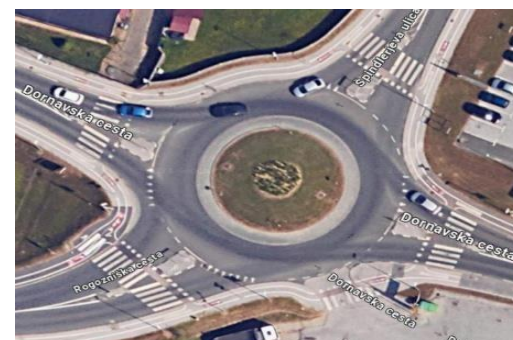


Slika 20: Tloris krožišča na Dornavski cesti.
(Vir: Google Maps)

10. Krožišče na Rogozniški cesti



Slika 21: Krožišče na Rogozniški cesti.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 22: Tloris krožišča na Rogozniški cesti.
(Vir: Google Maps)

11. Krožišče na Potrčevi cesti



Slika 23: Krožišče na Potrčevi cesti.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 24: Tloris krožišča na Potrčevi cesti.
(Vir: Google Maps)

12. Krožišča na Potrčevi cesti pri bolnišnici



Slika 25: Krožišče na Potrčevi cesti pri bolnišnici.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 26: Tloris krožišča na Potrčevi cesti pri bolnišnici.
(Vir: Google Maps)

13. Krožišče na Zagrebški cesti pri Hoferju



Slika 27: Krožišče na Zagrebški cesti pri Hoferju.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 28: Tloris krožišča na Zagrebški cesti pri Hoferju.
(Vir: Google Maps)

14. Krožišče na obvoznici pri Centralni čistilni napravi Ptuj



Slika 29: Krožišče na obvoznici pri Centralni čistilni napravi Ptuj.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 30: Tloris krožišča na obvoznici pri Centralni čistilni napravi Ptuj.
(Vir: Google Maps)

2.3.1 Dosedanja urejenost krožišč v MO Ptuj

Po pregledu vseh krožišč in njenih otokov v MO Ptuj sva ugotovili, da sta samo dve krožišči tematsko urejeni, ostala krožišča pa so bolj kot ne neurejena oz. nekatera imajo zasajeno rastlinje, nekatera pa so prazna, kar potrjujejo tudi najine fotografije v prejšnjem poglavju.

Tematsko urejeni sta torej naslednji krožišči:

a) *Krožni otok krožišča na Puhovi cesti pri Qcentru*

Kot se da lepo videti pri opisu 8. krožišča (sliki 16 in 17) prejšnjega poglavja (*Krožišča v MO Ptuj in njihova urejenost*), je krožni otok na Puhovi cesti urejen na temo Janez Puh. Otok je zasnovan kot kolo motorja s špicami, ki popotniku v gibanju daje optično iluzijo vrtenja. V sredini na drogu stoji Puhov motor, podstavek nosi napis »Janez Puh 1862–1914«. Gre za poseben spomenik našemu rojaku in njegovim izumom, ki je dobro viden tudi ponoči, saj je osvetljen s talnimi lučmi. »Sočasno s poklonom izumitelju je namen spomenika predstavitev okolju lastne dediščine vsem mobilnim opazovalcem, poznavalcem in laikom ter lep vizualni zaključek osrednjega cestnega prostora« so pojasnili v Društvu rojaka Janeza Puha Juršinci.⁷

⁷ <https://tednik.svet24.si/gospodarstvo/7584-jaka-babnik-fotografiral-slovenska-krozisca-zupani-kot-art-direktorji>



Slika 31: Krožišče na Puhovi ulici pri QCentru.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)

b) **Krožni otok na Potrčevi cesti pri bolnišnici**

Omenjeno krožišče (sliki 25 in 26 prejšnjega poglavja) ima rimsko tematiko, katere projekt je izdelal Boštjan Vauda in ga opisal takole: »Krožišče se uredi kot stičišče rimskih cest z osrednjim arheološkim spomenikom kot identiteto mesta Ptuja in z gredicami pokrovnice za okrasni in slikoviti učinek. Rimske ceste se uredijo z dravskimi prodniki kot prvina naravne arheologije tega mesta. Njihova barvna, velikostna in strukturna raznolikost nam daje vtis nešteti zgodovinskih dogodkov v preteklosti. Osrednji del pa je arheološki spomenik – žrtvenik, zato zavzema dominantno središčno točko na krožišču. Njegova reliefna pripovednost prostoru določa svojstveno veljavo. Zvečer je osvetljen s prijazno, ambientalno svetlobo, ki poudarja njegovo reliefnost in čarobnost. S svojo zveličavnostjo opozarja na zgodovino in pomen mesta v preteklosti. Gredice, zasajene z različnimi pokrovnici, dajejo posamezni smeri svojo vizualno noto in tudi spoznavnost oziroma informiranost v krožišču.«⁸



Slika 32: Krožišče na Potrčevi cesti pri bolnišnici.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)

⁸

<https://www.ptuj.si/Files/eMagazine/107/313410/Leto%20XXVI%20stevilka%205%2028.%20MAJ%202010.pdf>

3 EMPIRIČNI DEL

Glede na to, da imamo v MO Ptuj štirinajst krožišč, od tega pa imata le dve tematsko urejen krožni otok, sva se odločili narediti načrt, kako te prazne otoke tematsko in estetsko zapolniti, da bi naše mesto olepšali, obenem pa delali tudi reklamo npr. *Ptujski kleti*, *Perutnini Ptuj* idr.

Po pregledu naše bogate zgodovine sva izbrali teme, ki so zelo aktualne, izhajajo iz naše (ptujske) zgodovine ali pa so teme, ki naše mesto predstavljajo oz. je Ptuj po tem znan tudi zunaj naših regijskih meja. Ob tem se seveda zavedava, da če bi izbrali za rdečo nit zgolj zgodovinske teme, bi večina ali morda celo vsi stroški ureditve padli na občino, kar pa bi bil po najinem mnenju prevelik zalogaj oz. bi trajalo desetletja do uresničitve. Zato predlagava preplet tako zgodovine kot drugih tem, ki karakterizirajo pomembna podjetja v našem mestu (npr. Perutnina Ptuj).

Tako sva se odločili za naslednje teme:

- ***Rimljani***: Ptuj je bil prvič pisno omenjen leta 69 našega štetja, v času rimskega imperija ni bil samo vojaški tabor, ampak tudi pomembno strateško mesto, zato bi vsekakor lahko enega ali celo dva krožna otoka namenili tej temi. Lahko bi postavili plastiko Orfejevega spomenika, vojaškega poveljnik Primusa, maketo Mitreja, rimski miljnik idr.
- ***Ptujski grad***: naš grad je najprepoznavnejši spomenik mesta, prav tako je tudi največji, ker pa stoji na griču, ga tudi vsak obiskovalec najprej vidi. Zato bi lahko imeli na enem od krožnih otokov, ki so zunaj centra mesta na vpadnicah v le-to, maketo gradu oz. veduto našega mesta.
- ***Ptujski grb in sv. Jurij***: Ptujski grb je eden najstarejših grbov v Sloveniji, saj se prvič omenja že leta 1273. Gre za grb, ki je nastal iz mestnega pečata. Polje v grbu je bele (srebrne) barve z vrisanim rdečim križem sv. Jurija, zaščitnika našega mesta.⁹ Ob njem bi lahko stal kip (plastika) sv. Jurija ali bi le-ta držal grb, ki je v obliki ščita v rokah.
- ***Ptujska klet***: je najstarejša klet v Sloveniji, saj arheološka odkritja rimskih amfor in drugega vinskega posodja razkrivajo, da je bila na tem mestu že zelo zgodaj razvita kultura pitja vina.¹⁰ Tako bi lahko na enem od krožnih otokov postavili sod, zraven pa zasadili vinsko trto. Več o tem v poglavju *Krožni otoki po ureditvi*.

⁹ <https://sl.wikipedia.org/wiki/Ptuj>

¹⁰ <https://www.ptujska-klet.si/>

- **Terme Ptuj:** so zelo prepoznavne daleč naokoli, ki s svojo termalno vodo, ki prihaja iz 1065 metrov globine in pronica skozi več vodoprepustnih peščenih slojev, privablja veliko obiskovalcev.¹¹ Na krožnem otoku (glej sliki 13 in 14 prejšnjega poglavja), ki je sicer med najmanjšimi v naši občini, bi lahko postavili fontano, ki upodablja vrelec termalne vode.
- **Perutnina Ptuj:** gre za največje podjetje našega mesta, ki ima več obratov, upravo in proizvodnjo v samem mestu. Ker pa smo se z njimi povezali in so se prijazno odzvali, bova več o ureditvi krožnega otoka na to temo opisali v naslednjem poglavju *Krožni otoki po ureditvi*.
- **Kurentovanje:** kurentovanje spada med največje dogodke v Sloveniji in simbol le-tega je kurent. Čeprav imamo v Sloveniji že s kurentom urejeno krožišče v občini Markovci, bi se lahko uredil en krožni otok na temo kurentovanje tudi na Ptuju.
- **Statut mesta Ptuja iz leta 1376:** Mesto Ptuj je najstarejše mesto, saj je namreč mestu leta 1376 salzburški nadškof Pilgrim II. Puchheim potrdil njegov prvi statut, ki obsega 195 členov, ki urejajo upravno in sodno ter gospodarsko življenje Ptuja.¹² Tako bi lahko na krožnem otoku v velikem formatu stala plastika tega prvega statuta kot odprta knjiga z napisom *Statut mesta Ptuja in zraven letnica 1376*.

Našteli in opisali sva zgolj nekaj tem, saj bi pustili investitorjem možnost proste izbire in lastne presoje, kaj bi bilo možno postaviti v krožne otoke. Ne želiva, da bi bil vsak krožni otok tematsko vezan na zgodovino, ampak bi prepustili investitorjem, da kreirajo prostor krožnih otokov po lastni presoji, saj bi s tem pripomogli k prepoznavnosti z lastnimi izdelki ali pa prepustili njihovi kreaciji oz. ureditvi otoka.

3.1 Krožni otoki po ureditvi

Velikokrat osnovnošolci javno predstavljamo kakšno idejo, ki smo jo skrbno raziskovali, o njej pisali, naredili načrt njene izvedbe, a zaradi nekih vzrokov ostanejo te ideje samo nekje na papirju, kar je žalostno. Verjameva, da so določene ideje morda dobro zasnovane, ampak premalo dodelane, preslabo so bili upoštevani vsi dejavniki, ki pri uresničitvi igrajo pomembno vlogo. Najpogosteje pa se tako kot po navadi zalomi oz. ustavi vse pri denarju.

¹¹ <https://siol.net/trendi/potovanja/razkrivamo-skrivnosti-najstarejsega-slovenskega-mesta-555004>

¹² <https://vagabundo.si/ptuj-najstarejse-mesto-slovenije/>

Tudi me se pri najini nalogi (projektu) zavedava, da je že od same ideje, zasnove do uresničitve oz. končne podobe enega krožnega otoka dolga pot, ki je prepletena s sodelovanjem vseh deležnikov, s finančnimi sredstvi, ideja sama mora biti usklajena z odloki in pravilniki o ureditvi krožnih otokov oz. krožišč, prav tako pa se mora gledati, da rezultat ne bo vplival na prometno varnost in ne bo občine pri uresničitvi in kasneje pri samem vzdrževanju finančno obremenjeval. Težava je namreč v tem, da so nekatera krožišča v lasti občine, nekatera (npr. krožišče pri Minoritskem samostanu) države, nekatera pa tudi od drugih deležnikov.

Kakorkoli že, bili sva izjemno veseli, da so se na najine ideje odzvali trije konkretni interesenti, ki bi bili pripravljene krožne otoke s svojo temo urediti ob predhodni »zeleni luči« MO Ptuj in vseh ostalih deležnikov. Ti interesenti so Perutnina Ptuj, Ptujška klet in Društvo Poetovio LXIX ter njegov direktor gospod Andrej Klasinc.

V nadaljevanju bodo predstavljeni trije konkretni primeri ureditve krožnih otokov z zainteresiranimi zgoraj omenjenima podjetjema ter društvom.

3.1.1 Perutnina Ptuj

V okolici tega krožišča stoji podjetje *Perutnina Ptuj* s svojimi obrati, zato sva se odločili, da bi bilo primerno glede na to, da je *Perutnina Ptuj* znana po perutnini, na krožni otok, kjer je zdaj zgolj živa meja, dodati npr. piščanca z njihovim logotipom ali kaj podobnega.



Slika 33: Krožni otok na Zagrebški cesti pri Perutnini Ptuj.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)



Slika 34: Primer skulpture na krožnem otoku.
(Vir: Eli Tement in Ana Milošič)

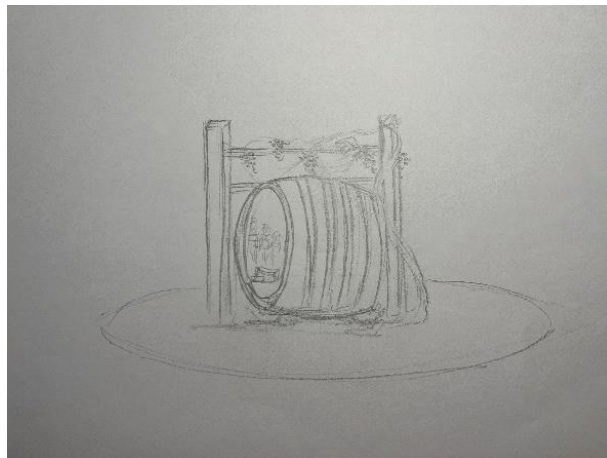
Z idejo se je najina mentorica obrnila na pristojne v podjetju, natančneje na gospoda Tomaža Zaviška, direktorja za trajnost in korporativne odnose, ki je bil nad idejo navdušen. V odgovoru je zapisal, da bodo zadevo preučili na naslednjem kolegiju. Ker je krožni otok last MO Ptuj, so stopili v kontakt s pristojnimi na občini.

Po sestanku so nas obvestili o vsebini pogovora na občini (citirava): »S predstavniki občine smo imeli sestanek in projekt podpirajo. Smo pa ugotovili, da krožišče ni v lasti ali upravljanju MOP, temveč direkcije za ceste (ali podobno), tako morajo najprej pridobiti še njihovo soglasje. Uprava PP je sicer dala načelno podporo dvema ureditvama, in sicer krožišču pri Puchovem mostu (levi breg) in Zagrebška (kot ste predlagali), pri čemer bomo najprej poskušali urediti bolj frekventnega, ki je pri Puchovem mostu.«

Bili sva seveda izjemno veseli, da je *Perutnina Ptuj* pripravljena urediti ne samo enega, ampak celo dva krožna otoka, a sva se po naslednjem odgovoru gospoda Zaviška dne 5. marca 2025 tudi zavedali, da bo pot še dolga in zapletena: »Uradno moramo podati vlogo na DRSC in MOP, ki jo za nas oddelek za investicije že pripravlja. Šele po odgovoru s strani DRSC bomo vedeli, kaj in v kakšnem obsegu ter s kakšnimi omejitvami bomo lahko projekt izpeljali.« Kljub temu pa upava, da se bo zadeva uspešno rešila in bo že v bližnji prihodnosti en ali celo dva krožna otoka tematsko urejena s strani *Perutnine Ptuj*.

3.1.2 Ptujška klet Vinarstvo d. o. o.

Podobno kot pri *Perutnini Ptuj* sva se obrnili tudi na Ptujško klet, natančneje na gospoda Maksimilijana Kadivca, ki je bil ravno tako navdušen nad projektom. Seveda sva mu, da bi bilo sodelovanje lažje, predlagali, kaj bi lahko na krožni otok postavili in kako bi potem izgledal. Primer ureditve krožnega otoka s sodom in vinsko trto sva tudi narisali oz. pri tem nama je pomagala najina učiteljica za likovno umetnost:



Slika 35: Risba soda in potomke najstarejše trte.
(Vir: Doroteja Širovnik)

V končnem poročilu nam je gospod Kadivec posredoval stališče Ptujске kleti kot tudi okvirni vsebinski in finančni načrt:

Članica skupine Perutnina Ptuj

Ptujсka klet vinarstvo d.o.o.
Vinarski trg 1, SI 2250 Ptuj
T: +386 (0)2 78 79 810
F: +386 (0)2 78 79 813
E: info@ptujсka-klet.si
I: www.ptujсka-klet.si
I: www.pullus.si

ZADEVA: Ptujсka krožišča oplemenitena z različnimi simboli MO Ptuj

Na pobudo dr. Renate Debeljak, ki z učenkama OŠ Olge Meglič pripravlja inovacijski projekt na temo urejenosti krožišč v MO Ptuj, pošiljam naše razmišljanje.

V podjetju Ptujсka klet vinarstvo d. o. o. idejo v celoti podpiramo, saj so tako klet kot tudi vinogradništvo in vinarstvo že skoraj 2000 let tesno povezani z mestom Ptuj. Ideja o oplemenitenu mestnih krožišč z mestnimi znamenitostmi se nam zdi aktualna zaradi promocije MO Ptuj kot tudi za izpostavitve pomembnih turističnih, zgodovinskih in nenazadnje gospodarskih subjektov našega mesta.

Ptujсka klet d. o. o. bi lahko za enega izmed krožišč namenila večji lesen sod, ki zaradi dotrajanosti ni več uporaben v vinarstvu, bi pa lahko bil lep razstavni eksponat z nekaj renovacije in tudi drobna tržna poteza, sploh v krožiščih, kjer je največji pretok tujih obiskovalcev. Za ta namen bi lahko ponudili lesen sod večje prostornine, 5.000 – 11.000 L. Okvirne dimenzije manjših sodov so 1,7 x 1,7 x 2 m, večjih pa okoli 2 x 2,2 x 5 m, kar predvsem v večjih krožiščih ne bi zastiralo in posledično oviralo prometa.



Sliki 1 in 2: sod »ležak« ovalne oblike, prostornine 5185 l (levo), sod »ležak« okrogle oblike, prostornine cca. 11.000 l.

Okvirni stroški:

- razstavljanje in sestavljanje soda: cca. 3000 EUR
- renovacija, impregnacija, novi obroči: cca. 4000 EUR
- transport, priprava podstavka v krožišču in postavljanje: cca. 2000 EUR
- nepričakovani stroški: cca. 1000 EUR

SKUPAJ: cca. 10.000 EUR

Zaradi zaključevanja investicijskega cikla v letu 2025 in zaradi podražitve primarnih surovin v letu 2024 žal k realizaciji postavitve soda v enem izmed ptujских krožišč letos ne moremo pristopiti, bomo pa še naprej razvijali to idejo in si želimo, da bi jo lahko v bližnji prihodnosti tudi izpeljali.

Na Ptujju, 7. 3. 2025

Maksimiljan Kadivec
direktor proizvodnje

3.1.3 Društvo Poetovio LXIX

Kot tretji primer sva se obrnili na Društvo Poetovio LXIX oz. na njegovega direktorja gospoda Andreja Klasinca, ki je bil prav tako kot v Perutnini Ptuj in Ptujski kleti navdušen nad idejo projekta. Po pogovoru z mentorico sva dobili naslednji odgovor:



Osnovna šola Olge Meglič
Dr. Renata Debeljak
Prešernova 31
2250 Ptuj

Ptuj, 05.03. 2025

Spoštovani!

Zelo pozdravljamo pobude in ideje mladih in seveda vas mentorjev za ureditev našega mesta. V Društvu Poetovio LXIX vas pri navedenem projektu podpiramo in se bomo aktivno vključili v ureditev enega od krožišč. Zavedamo se, da bo potrebnih kar nekaj usklajevanj za pridobitev in potrditev vseh pogojev za izvedbo. Vsekakor pa pozdravljamo, da bi lahko krožišča tematsko uredili, kar bi prispevalo k lepši podobi našega mesta, obenem pa so ti neizkoriščeni javni prostori tudi odličen prostor za promocijo oz. reklamo. Ptuj kot najstarejše mesto z bogato rimsko zgodovino bi lahko najmanj eno krožišče uredil na temo rimske zgodovine oz. pomembnih prelomnic, kot so bile leto 69. Naša ideja je, da bi lahko postavili rimski miljnik.

Replika rimskega miljnika je lahko izdelana iz kombinacije betona in marmorina, kar daje večletno obstojnost na vremenske vplive. Sami smo več podobnih stebrov postavili v Rimskem kampu Poetovio in imamo pri tem izkušnje, tako pri dobaviteljih, kot izvajalcih. Rimski miljnik je bil simbol poti, urejenosti in usmerjanja, kar bi bilo primerno tudi v sedanjem času. Velikost miljnika je v originalu do 300 cm od ničelne točke zemljine, lahko pa višino prilagodimo, glede na navodila zakonodajnih služb. Ob miljniku bi postavili napise v skladu z dovoljenji.

V Društvo Poetovio LXIX smo pripravljene kriti stroške izdelave in postavitve miljnika na določeni lokaciji, brez stroškov dokumentacije in logističnih stroškov na gradbišču (delno zaprtje cestišča). Z veseljem bomo pristopili k projektu in tako dodali kamenček k čudovitemu mozaiku našega lepega mesta.

AB IMO PECTORE!
Iz vsega srca!

Predsednik
Andrej Klasinc



POETOVIO LXIX društvo za rimsko zgodovino in kulturo Ptuj, Krempljeva ulica 4, 2250 Ptuj, info@rimskeigre.si
www.rimskeigre.si, Davčna številka SI66411742

Kot je iz odgovora razvidno, so tudi v društvu pripravljeni sodelovati s postavitvijo miljnika, kar nas zelo razveseljuje. Ker si marsikdo ne zna predstavljati, kako rimski miljnik izgleda, sva dodali sliko (slika 36):



Slika 36: Rimski miljnik.

(Vir: <https://prijetnodomace.si/kulturna-dediscina/ilirska-in-rimska-preteklost/>)

3.1.4 Odziv MO Ptuj na možnost tematske ureditve krožnih otokov

Najina mentorica se je že pred časom obrnila na MO Ptuj s pobudo, da bi se krožišče pri Hoferju na Zagrebški cesti v MO tematsko uredilo. Na vprašanje, ki ga prilagava, je dobila sledeč odgovor:

Vprašanje / pobuda

Podajam pobudo, da bi se lepše uredila zelenica v krožišču na Zagrebški cesti pri Hoferju, kjer je sedaj zgolj trava in grmovje. Predlagam, da se vključi Perutnino Ptuj, ki je tukaj največje podjetje, bi posadili rumene rožice ali kakšno tematsko skulpturo. Nekateri občine imajo tako lepo in tematsko urejene te zelenice in menim, da bi lahko takšno krožišče služilo kot primer dobre prakse kako prazne zelenice tematsko zapolniti pri tem pa iz njega narediti tudi svojevrstno atrakcijo.

Odgovor občinske uprave

Pri nameščanju skulptur in raznega grmičevja v otoke krožišč je potrebno paziti in zagotoviti ustrezno preglednost skladno s pravilnikom o projektiranju cest. Glede na varnost, ki jo je potrebno zagotavljati, je smiselno krožišča ohranjati kar se da neporaščena.¹³

In to je bil sprožilni trenutek, da sva se lotili tega projekta, saj sva bili prepričani, da tematska ureditev krožnih otokov ne more vplivati na varnost v prometu. Lep primer sodelovanja je naša sosednja občina Kidričevo, o kateri sva pisali že v uvodu, kjer so v Talumu po akciji s šolarji postavili skulpturo 70 metuljev iz aluminija.



*Slika 37: Ureditev krožnega otoka v občini Kidričevo.
(Vir: Arhiv Taluma)*

Akademski slikar in kipar Tomaž Plavec je iz zbranega in pretaljenega aluminija ulil 70 aluminijastih metuljev, Talumovi zaposleni pa so jih nato zavarili in postavili. V kidričevskem Talumu so v sodelovanju s še nekaj partnerji izpeljali trajnostni projekt AL 4ever/AL za vedno, ki je mladim približal aluminij in jih hkrati ozaveščal o pomenu reciklaže in skrbi za naravo. V sklopu 13. dneva inovativnosti so dopoldne pred podjetjem slovesno postavili skulpturo 70 metuljev iz aluminija. Kot je povedal prvi mož podjetja Marko Drobnič, so projekt obarvali inovativno, saj so mlade izzvali, da s svojo energijo, ustvarjalnostjo in domišljijo oblikujejo podobo 70 metuljev. Ti so zdaj ujeti v aluminij in oblikujejo aluminijasto skulpturo, ki bo odslej krasila krožišče novega tovornega vhoda v Industrijsko cono Kidričevo.¹⁴

Ker pa sva želeli najino hipotezo tudi potrditi, sva prosili nekaj slovenskih občin, ki imajo tematsko urejene krožne otoke, če nam lahko podajo svoje mnenje glede varnosti v krožiščih.

¹³ <https://www.ptuj.si/objave/232>

¹⁴ <https://siol.net/novice/slovenija/v-talumu-po-akciji-s-solarji-postavili-skulpturo-70-metuljev-iz-aluminija-644237>

Predvsem naju je zanimalo, ali zaradi urejenih krožnih otokov, kjer so nameščene različne skulpture, do posebnih nevšečnosti, morebiti tudi do prometnih nesreč. Od nekaterih občin sva dobili odgovore, ki jih navajava spodaj:

1. Valerija Horvat Majcen iz občine Markovci je odgovorila: *»V zvezi z vašim vprašanjem vam sporočam, da do danes še nismo bili obveščeni, da bi zaradi skulptur koranta in pustnih likov, ki so postavljeni v krožnih otokih Občine Markovci, prišlo do kakršnihkoli težav ali prometnih nesreč.«*
2. Aljoša Krivec iz občine Slovenj Gradec je odgovoril: *»S strani MOSG v zadnjih 20 letih ne beležimo nikakršnih težav v zvezi z zmanjšano prometno varnostjo zaradi postavitve skulptur ali raznih zasaditev v sredinskih otokih krožišč. Po določenih raziskavah in predlogih naj bi bili sredinski otoki krožišč zasnovani celo tako, da se preko njih iz vozila naj ne bi videlo, kar pomeni, da se voznik osredotoča zgolj na vožnjo v priključek krožišča. Prav tako vas obveščam, da imamo v naši občini večino sredinskih otokov krožišča urejenih s skulpturami ali zasaditvami.«*
3. Gospa Emina Vrbetič iz občine Novo mesto je odgovorila: *»V zvezi z vprašanjem vpliva skulptur in drugih predmetov na prometno varnost znotraj krožnih križišč vas obveščamo, da do težav in nesreč zaradi tovrstnih elementov na krožiščih načeloma ne prihaja. Razlog za to je, da se že v fazi projektiranja in umeščanja v prostor skrbno in temeljito preučijo morebitni vplivi na varnost in pretočnost prometa. Poudarjamo, da prometna zakonodaja jasno določa pogoje in omejitve za postavitev kakršnih koli objektov ali elementov v varovalnih pasovih ob cestah. Ti predpisi zagotavljajo, da postavljeni predmeti ne ovirajo vidljivosti, ne povzročajo motenj v prometu in ne ogrožajo varnosti udeležencev v prometu. V Novem mestu so krožišča s skulpturami, kot so "Tabletka" (povezana s farmacevtsko tradicijo Krke), "Situla" (ki ponazarja bogato arheološko in zgodovinsko dediščino regije) in "Pletenka" (simbol vinogradniške in kulinarčne tradicije Dolenjske), odlični primeri, kako se umetniški elementi v krožiščih povezujejo z lokalno identiteto. Takšne skulpture ne le estetsko obogatijo prostor, temveč tudi poudarjajo kulturno, zgodovinsko in gospodarsko pomembnost območja, s čimer krepijo lokalno prepoznavnost in ponos skupnosti.*

Namen takšnih elementov je poleg estetskega učinka tudi usmerjanje pozornosti voznikov na samo krožišče, kar lahko dodatno pripomore k večji varnosti, saj izboljšuje zavedanje udeležencev o prometni situaciji in spodbuja bolj previdno vožnjo.«

4. Marko Bajec iz občine Radovljica je odgovoril: *»V imenu uprave Občine Radovljica vas obveščamo, da zaradi umeščenih skulptur in zasaditev v sredinskih otokih krožnih križišč, v območjih krožnih križišč v občini Radovljica ne prihaja in v preteklosti ni prihajalo do kakršnihkoli težav, prometnih nesreč ali drugih nevšečnosti.«*

5. Angelca Dokl Mir iz občine Murska Sobota: *“Po razpoložljivih podatkih ovir ali prometnih nesreč zaradi urbane zasnove središča krožišča, ni bilo. Sicer se na MOMS za postavitev skulptur v krožiščih zadnje čase ne odločamo in se jih bolj ureja z okrasno vegetacijo nižje rasti. Pred leti je bilo nekaj krožišč opremljenih s skulpturami v okviru EU projekta Evropska prestolnica kulture, skulpture so izdelali priznani akademski umetniki. Negativnih posledic nismo zaznali. Večja javna polemika je nastala zaradi umestitve kipa Miklavža ne daleč od katoliške cerkve, vendar bolj zaradi verske vsebine in predvidene zelo visoke višine. Kasneje, ko se je kip vseeno postavil, se je izkazalo, da je območje tega krožišča zelo veliko, kip niti ni bil tako visok in dejansko danes ne moti nikogar.”*

Tako lahko iz pojasnil zgoraj navedenih občin potrdiva svojo hipotezo, da tematska urejenost krožnih otokov krožišč ne zmanjšuje varnosti v prometu.

3.2 Anketa

Ker pa so krožni otoki na javnih mestih, sva želeli izvedeti, kaj o najini ideji menijo občani.

Postavili sva tri vprašanja:

1. Ali se vam zdi, da bi tematska urejenost krožnih otokov krožišč dala Ptujju dodano vrednost, saj bi bili urejeni s za kraj karakteristično vsebino?
2. Se vam zdi, da bi tematska ureditev krožišč povzročala težave v prometu oziroma da bi pritegnila pozornost voznikov do te mere, da bi prihajalo do nesreč?
3. Kako se vam zdita najini ideji, da bi na eno krožišče postavili sod in potomko najstarejše trte, na eno rimski miljnik, ki so ga Rimljani uporabljali kot označevalce razdalj na

njihovih cestah ali pa bi postavili veliko jajce oz. piščanca kot simbola Perutnine Ptuj, našega največjega podjetja?

Spletno kratko anketo s tremi vprašanji je rešilo sedemdeset občanov MO Ptuj.

Odgovori so bili pričakovani:

- 89 % anketirancev je za to, da se krožni otoki krožišč v MO Ptuj tematsko uredijo,
- prav tako je bila 88 % anketirancem najina ideja vseč glede konkretnih primerov (rimski miljnik, piščanec, sod in vinska trta),
- 91 % anketirancev se je strinjalo, da do nesreč zaradi skulptur na krožnih otokih ne bi prišlo.

4 REZULTATI IN DISKUSIJA

V 9. razredu sva se prvič odločili za raziskovanje, ker nekega dne želiva postati podjetnici. Ker sva se sprehajali po mestu sva opazili, da krožišča niso urejena, edino krožišče, ki je urejeno je na Puhovi ulici (pri bencinskem servisu MOL Ptuj). Spraševali sva se tudi zakaj so krožišča po drugih krajih urejena in zato sva začeli razmišljati kako bi lahko na to temo naredili raziskovalno nalogo. Najprej sva se pogovorili z mentorico o tej ideji. Fotografirali sva vseh štirinajst krožišč na Ptuj, nato pa sva začeli sestavljati nalogo, ki sva jo sestavljali iz hipotez, ciljev in pričakovanih rezultatov, ki bi jih naj na koncu raziskovanja potrdili ali odvrkli.

V uvodu sva predstavili namene in cilje, strukturo naloge, metode dela in hipoteze.

Uvodu je sledil teoretični del, kjer sva raziskovali kaj so krožna krožišča in njihovo funkcijo, morebitne težave po ureditvi krožnih krožišč in primerih, krožišča v MO Ptuj in njihovo urejenost, dosedanjo urejenost v MO Ptuj.

Po teoretičnem delu je sledil empirični del, v katerem sva po pregledu naše bogate zgodovine zapisali ideje o tem, kaj bi krasilo krožne otoke. In prvotno je bila najina rdeča nit glede tematike zgodovina. A hitro sva se zavedali, da bi to povzročilo prevelike stroške občini, saj verjetno za zgodovinske teme ne bi dobili investorjev iz gospodarstva ali industrije. Ker pa sva pri pregledu urejenosti krožišč v drugih občinah ugotovili, da so podjetja pogosto zainteresirana in podpirajo takšne ideje tudi finančno, če si s tem naredijo reklamo oz. se jim poveča prepoznavnost, sva se odločili, da se tudi midve obrneva na določena ptujška podjetja in društva. Povprašali smo jih, če bi morebiti bil kdo zainteresiran oz. bi bil pripravljen z lastnimi sredstvi katero od krožnih otok krožišč urediti s svojo temo. Zelo presenečeni sva bili, ko sta se odzvali kar dve podjetji in eno društvo, ki niso najine ideje samo pohvalili, ampak jo aktivno tudi podprli v smeri, da se bodo vključili v ureditev določenega krožnega otoka ali celo dveh z lastnimi sredstvi, kar je bilo za naju še posebej pomembno, kajti najin projekt ne želi finančno »viseti« na plečih občine, ampak povabiti druge investitorje. Tako so najin projekt aktivno podprli Perutnina Ptuj, Ptujška klet in društvo Poetovio LXIX. Tako lahko najino tretjo hipotezo **»Za uresničitev najinega projekta bova dobili vsaj eno podjetje ali društvo«** potrdiva in jo obenem preseževa, saj bi bili zadovoljni, če bi se odzvalo že eno podjetje.

Če se sedaj osredotočiva na najino prvo hipotezo **»Tematska ureditev krožnih otokov krožišč je dodana vrednost kraja ali mesta, saj neizkoriščen javni prostor napolni z neko za kraj**

karakteristično vsebino«, lahko rečeva, da o tem sploh ni dvoma, saj vsak javni prostor, ki je tematsko urejen, ki govori neko zgodbo, ob tem pa ne deluje nakičeno, preobloženo, prispeva k dodani vrednosti nekega kraja ali mesta. Vsekakor bi termalna fontana v praznem, z granitnimi kockami tlakovan krog, ta prostor polepšala in naredila zanimivejšega. Prav tako bi sod z vinsko trto ali velik piščanec namesto treh grmov žive meje polepšal mesta v krožiščih. In tako lahko najino prvo hipotezo potrdiva, delno pa jo je potrdilo tudi 70 anketiranci oz. občanov MO Ptuj, ki so prav tako potrdili najino prvo hipotezo.

Na podlagi odgovorov iz nekaterih slovenskih občin, ki smo jih vprašali, ali skulpture na krožnih otokih njihovih občin povzročajo kakršnekoli težave, morda prihaja celo do prometnih nesreč zaradi preusmeritve voznikove pozornosti, lahko tudi najino drugo hipotezo **»Tematska ureditev krožnih otokov krožišč ne povzroča težav v prometu oz. ne pritegne pozornosti voznikov do te mere, da bi prihajalo do nesreč«** potrdiva, saj nobena občina ni zapisala, da bi imeli težave ali da bi povzročale skulpture voznikom take nevšečnosti, da bi prihajalo do prometnih nesreč.

Čeprav se najin rdeča nit urediti krožne otoke v MO Ptuj z zgodovinskimi temami ni uresničila, kot sva si zamislili, glede na to, da je Ptuj najstarejše mesto in »zakladnica tisočletij«, sva kljub temu zadovoljni, da bi poleg zgodovine lahko dali priložnost tudi ptujskim podjetjem, ki prav tako uspešno krojijo našo zgodovino, obenem pa se nama sploh ne zdi napačno, če se teme prepletajo, dopolnjujejo ali si celo nasprotujejo – vse je karakteristično za naše mesto in prepričani sva, da bi tako npr. veliki piščanec na ene krožnem otoku, sod s potomko najstarejše trte na drugem krožnem otoku in rimski miljnik na naslednjem polepšal tako krožišča v MO Ptuj kot naše mesto nasploh.

5 ZAKLJUČEK

Do konca raziskovalne naloge je bila dolga pot in veliko truda je bilo vloženega, saj sva želeli ugotoviti, če bi pri ureditvi krožišč prišlo do nesreč in če bi tematska ureditev krožnih otokov dodala vrednost krožiščem na Ptuju, ki bi se povezovale z zgodovinskim pomenom Ptuja. S tem sva hoteli, da bi bila krožišča bolj vidna in pri tem ne bi prišlo do prevelike preusmeritve voznika na krožišče, do te mere, da bi prišlo do nesreč. Skozi nalogo sva se naučili veliko novega, npr. kako pomembno je vključevanje različnih strokovnjakov pri načrtovanju zasnovanih idej, kot tudi pomen sodelovanja z drugimi občinami in s prebivalci Ptuja. Ob tem sva dobili vsaj nekaj znanja o tem, kako je biti podjetnik oz. kako ustvariti nekaj novega, seveda pa sva tudi pri najinem raziskovanju naleteli do nekaj zaskrbljenosti, če bo najina naloga dovolj dobra in dovolj dobro zasnovana.

V prihodnosti si želiva, da bi se najine ideje o tematski ureditvi krožnih otok krožišč vsaj delno uresničile in bi se lahko peljali po mestu Ptuj v mišljenju, da je bila pri tem projektu vključena najina ideja, na kar bi bili seveda zelo ponosni. Verjameva, da bi uresničitev teh zamisli izboljšala prepoznavnost Ptuja in pripomogla k lepši vizualni podobi.

Zato bova tudi ostali v kontaktu s Perutnino Ptuj, Ptujsko kletjo in Društvom Poetovio, saj sva prepričani, da bo sodelovanje z njimi obrodilo sadove.

6 VIRI IN LITERATURA

Babnik, J. in Colner, M. (2017): Top lokacija. Ljubljana: Collegium Graphicum.

6.1 Spletna literatura in viri

Brezar, Z. (2025): Skulpture v krožiščih: za nekatere umetnost, za druge grožnja prometni varnosti. Pridobljeno 2. 2. 2025 s <https://siol.net/trendi/kultura/krozisca-v-sloveniji-za-nekatere-umetnost-za-druge-groznja-prometni-varnosti-481230>

Dokument krožnih križišč Republike Slovenije. (b. d.) Pridobljeno 4. 10. 2024 s <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSI/Dokumenti-DRSI/Tehnicne-specifikacije/TSPI-PCPVPGV.03.244-Krozna-krizisca.pdf>

Krožno križišče. (b. d.) Pridobljeno dne 2. 1. 2025 s <https://fran.si/iskanje?Query=kro%C5%BEi%C5%A1%C4%8De&View=2>

Krožišče na Potrčevi cesti. (b. d.) Pridobljeno dne 12. 1. 2025 s <https://www.ptuj.si/Files/eMagazine/107/313410/Leto%20XXVI%20stevilka%205%2028.%20MAJ%202010.pdf>

Krožni otok na Puhovi cesti. (b. d.) Pridobljeno dne 12. 1. 2025 s <https://tednik.svet24.si/gospodarstvo/7584-jaka-babnik-fotografiral-slovenska-krozisca-zupani-kot-art-direktorji>

Krožišče na Puhovi cesti na Ptuj. (b. d.) Pridobljeno dne 20. 1. 2025 s <https://tednik.svet24.si/gospodarstvo/7584-jaka-babnik-fotografiral-slovenska-krozisca-zupani-kot-art-direktorji>

Krožišča na Ptuj. (b. d.) Pridobljeno 12. 12. 2024 s <https://www.ptuj.si/objave/232>

Krožišče v Kidričevem. (b. d.) Pridobljeno dne 12. 11. 2024 s <https://siol.net/novice/slovenija/v-talumu-po-akciji-s-solarji-postavili-skulpturo-70-metuljev-iz-aluminija-644237>

<https://tednik.svet24.si/gospodarstvo/7584-jaka-babnik-fotografiral-slovenska-krozisca-zupani-kot-art-direktorji>
<https://www.ptuj.si/Files/eMagazine/107/313410/Leto%20XXVI%20stevilka%205%2028.%20MAJ%202010.pdf>

Najstarejše mesto v Sloveniji. (b. d.) Pridobljeno 1. 12. 2024 s <https://siol.net/trendi/potovanja/razkrivamo-skrivnosti-najstarejsega-slovenskega-mesta-555004>

Ptuj. (b. d.) Pridobljeno dne 2. 2. 2025 s <https://sl.wikipedia.org/wiki/Ptuj>

Ptujska klet. (b. d.) Pridobljeno dne 2.1. 2025 s <https://www.ptujska-klet.si/>

Ptuj – najstarejše mesto v Sloveniji. (b. d.) Pridobljeno 2. 2. 2025 s <https://vagabundo.si/ptuj-najstarejse-mesto-slovenije/>

Rimski miljniki. (b. d.) Pridobljeno 2. 2. 2025 s <https://prijetnodomace.si/kulturna-dediscina/ilirska-in-rimska-preteklost/>